

Afrapportering for den koordinerende arbejdsgruppe

14. september 2018

Indhold

1. Indledning	2
2. Sammenfatning	3
3. Baggrund - danskernes idrætsdeltagelse	5
4. anbefalinger og nye regeringsinitiativer	7
Arbejdsgruppe under Sundheds- og Ældreministeriet	7
Arbejdsgruppe under Beskæftigelsesministeriet	9
Arbejdsgruppe under Kulturministeriet	14
Undervisningsministeriet	16
Transport-, Bygnings- og Boligministeriet	16
5. Eksisterende regeringens indsatser og politiske aftaler, som styrker det frie foreningsliv og idræt	18
Kulturministeriet	18
Erhvervsministeriet	19
Beskæftigelsesministeriet	19
Udlændinge- og Integrationsministeriet	20
Børne- og Socialministeriet	20
Sundheds- og Ældreministeriet	21
Skatteministeriet	22
Undervisningsministeriet	22
Kommissorium for tværministeriel koordinerende arbejdsgruppe om regeringsinitiativer til fremme af idrætsdeltagelsen	23
Bilag 1 Afrapportering fra arbejdsgruppe - Sundheds- og Ældreministeriet	24
Bilag 2 Afrapportering fra arbejdsgruppe - Beskæftigelsesministeriet	24

1. Indledning

Side 2

Danskerne er generelt fysisk aktive. Mange dyrker idræt, og der er i Danmark gode udfoldelsesmuligheder, når det gælder idræt. Aktiv deltagelse i idræt og foreningsliv har mange positive effekter for borgerne og kan blandt andet bidrage til øget sundhed og til at styrke den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet og til demokratiske fællesskaber og samfundet generelt.

Det fremgår af regeringsgrundlaget fra den 27. november 2016, at *"Regeringen vil arbejde for, at der fortsat er en meget stor del af befolkningen, der dyrker motion og idræt og er aktive i en forening – lige fra børn til seniorer. Regeringen deler DIF's og DGI's målsætninger om, at i 2025 skal 50 pct. af danskerne være medlem af en idrætsforening, og 75 pct. af befolkningen være idrætsaktive."*

Desuden fremgår det af regeringsgrundlaget, at: *"At det frie foreningsliv, folkeoplysningen og højskolerne er et vigtigt grundlag for det danske samfund og demokrati. Foreningslivet skaber vigtige fællesskaber. Frivilligt engagement bidrager til den enkeltes livkvalitet og styrker sammenhængskraften i det danske samfund. Vi danskere mødes året rundt i de frivillige fællesskaber og knytter bånd til andre med en anden social og kulturel baggrund. Et levende civilsamfund skaber samhørighed og tillid og er med til at gøre os stærkere."* *"Der skal derfor være gode udviklingsmuligheder for det frivillige og folkelige foreningsarbejde"*.

Statsministeren afholdte et idrætstopmøde på Marienborg i efteråret 2017. Marienborgmødet satte overordnet fokus på, hvordan flere ikke-idrætsaktive unge og voksne kommer med i fællesskabet gennem deltagelse i sundheds-, beskæftigelses-, og integrationsfremmende idrætstilbud. Foruden ministre deltog repræsentanter fra en række organisationer og virksomheder, arbejdsmarkedets parter, KL, Danske Regioner m.fl.

Som opfølgning på mødet på Marienborg nedsatte regeringen i december 2017 tre arbejdsgrupper. En arbejdsgruppe under Beskæftigelsesministeriet og en arbejdsgruppe under Sundheds- og Ældreministeriet – begge med ekstern deltagelse – samt en koordinerende arbejdsgruppe bestående af Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet, Børne- og Socialministeriet og Kulturministeriet (formand og sekretariat).

Arbejdsgrupperne har i foråret 2018 undersøgt, hvordan regeringen og andre aktører kan samarbejde om at gøre endnu flere danskere idrætsaktive og styrke det frie foreningsliv og idræt – også i et sundheds- og beskæftigelsesfremmende perspektiv - og dermed bidrage til DIF's og DGI's 'Bevæg dig for livet'-vision.

2. Sammenfatning

Side 3

Rapporten præsenterer regeringens og en række eksterne parters forslag til hvordan, idrætten kan medvirke til at fremme sundhed, beskæftigelse, integration og inklusion i samfundet. Derudover opridser rapporten de eksisterende rammer og de indsatser, som regeringen allerede har iværksat for at understøtte borgernes fysiske aktivitet og deltagelse i idræt i foreningslivet.

Arbejdsgruppen under Sundheds- og Ældreministeriet har i sin afrapportering pegt på, at udfordringerne forbundet med at blive idrætsaktive for særlige målgrupper ofte knytter sig til, at den enkelte borger 1) ikke oplever mulighed for at deltage i aktiviteterne, 2) at der ikke er tilbud og aktiviteter, der kan rumme den enkelte borgers behov, eller 3) at borgeren ikke i tilstrækkelighed grad vejledes til at blive fysisk aktive, når borgeren er i kontakt med sundhedsvæsenet.

Arbejdsgruppen peger på en række gode anledninger til at henvise og lede borgere til aktiviteter, en række strukturelle indsatser og understøttende indsatser, der kan iværksættes af kommuner, regioner, foreninger, arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, og som kan bidrage til, at disse grupper i højere grad kan blive fysisk aktive og inkluderes i idræts- og foreningslivet.

Arbejdsgruppen anbefaler, at kommuner og regioner inden for en national ramme afprøver konceptet ”Motion og Fællesskab på recept”, hvor der i samarbejde med foreninger aktivt udvikles samarbejdsmodeller, der kan understøtte, at sundhedsprofessionelle på sygehuse, i kommuner og i almen praksis systematisk kan vejlede borgere til idrætsaktiviteter som en del af et forebyggende tilbud eller behandling. Som en del af indsatsen anbefales det, at idrætsorganisationerne udvikler aktiviteter, der kan imødekomme borgere med særlige behov. Indsatserne skal bygge på erfaringer fra tidligere forsøg med ’motion på recept’ og i højere grad end tidligere fokusere på sammenhængende forebyggelses-/behandlingsforløb for borgeren i en form for fællesskab med andre.

Arbejdsgruppen under Beskæftigelsesministeriet har i sin afrapportering overordnet vist, at der inden for de eksisterende lovgivningsmæssige rammer er gode muligheder for, at kommunerne kan anvende idræt og foreningsliv som led i beskæftigelses- og integrationsindsatsen for ledige og udsatte grupper. Motion og idræt på tværs af målgrupper forebygger generelt dårligt helbred, giver større selvtillid og livsduelighed, ligesom motion, herunder særligt i foreningsregi, kan være forbundet med fællesskaber, bedre livskvalitet og mental sundhed. Arbejdsgruppen peger bl.a. på, at der ikke er egentlig viden om effekten af idræt og motion for målgruppen af ledige og udsatte grupper i øvrigt i forhold til arbejdsmarkedstilknytningen, men at viden peger på, at der er positive effekter af idræt for gruppen af beskæftigede. Lokalt er der igangsat en lang række projekter og initiativer, som bl.a. kombinerer motion og beskæftigelsesindsatser for gruppen af ledige og socialt udsatte borgere, og der er for en dels vedkommende positive erfaringer hermed.

På den baggrund har arbejdsgruppen formuleret seks anbefalinger, som med udgangspunkt i en beskæftigelsesrettet tilgangsvinkel vurderes at kunne bidrage til at understøtte regeringens målsætning om at øge idrætsdeltagelsen blandt befolkningen og samtidig øge tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Anbefalingerne vedrører bl.a. følgende:

- Mere opmærksomhed på og information om mulighederne for anvendelse af idrætstilbud i beskæftigelses- og integrationsindsatsen.
- Understøttelse af vidensindsamling m.v. om hvad der virker i den idrætsrettede indsats for ledige borgere.
- Arbejdspladsen som omdrejningspunkt for at dyrke motion.
- Styrkelse af indsatsen for særlige målgrupper på- og uden for arbejdsmarkedet, herunder flygtninge og indvandrere, ensomme og socialt udsatte.

Arbejdsgruppen under Kulturministeriet har været i dialog med alle øvrige ministerier for at kortlægge, i hvilket omfang de øvrige ressortområder har muligheder for at bidrage til arbejdet. Som det fremgår af afsnittet om regeringens eksisterende indsatser og politiske aftaler laver en række ministerier allerede indsatser, som potentielt kan påvirke danskernes idrætsdeltagelse i en positiv retning, mens andre ministerier ikke har oplagte muligheder for at lave indsatser, som kan fremme, at flere danskere bliver idrætsaktive.

Erhvervsministeriet og Kulturministeriet foreslår, at der udarbejdes en national strategi for esport, hvor relevante aktører vil bidrage med anbefalinger, som kan danne inspiration til udarbejdelse af en national strategi for esport.

Kulturministeriet foreslår at understøtte en indsats for socialt udsatte, da det er den målgruppe, som er mindst idrætsaktive. Formålet er at understøtte aktiviteter for de mest udsatte voksne og børn, som er dem, der har sværest ved at indgå i de almindelige idrætstilbud og det frivillige foreningsliv, og som har sværest ved at opnå støtte til aktiviteter på anden vis. Målgruppen har flere sammensatte udfordringer socialt, økonomisk, sundhedsmæssigt osv. Derfor foreslås det, at indsatserne fokuseres på samarbejder, hvor flere aktører med forskellig tilgang til målgruppen går sammen om at lave aktiviteter for målgruppen.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet anbefaler, at regeringen arbejder videre med, hvor man kan fremme motionsevents på den statslige infrastruktur. Endvidere vil ministeriet gerne bistå andre aktører med at udnytte den danske nationale cykelstrategi, særligt i forbindelse med udvikling af eventuelle handlingsplaner for så vidt angår idræts- og pendlercyklister.

Undervisningsministeriet foreslår, at der iværksættes en netværksbaseret indsats målrettet mindre teams af idrætslærere, andre lærere, pædagoger og vejledere, som har en vejledende og understøttende rolle til implementering af bevægelse på de enkelte skoler. Formålet er at understøtte lokale løsninger og kapacitetsopbygning på de enkelte skoler.

3. Baggrund - danskernes idrætsdeltagelse

Danskernes idrætsdeltagelse måles ud fra den motionsvaneundersøgelse, som Idrættens Analyseinstitut foretager hvert fjerde år (senest i 2016). Undersøgelsen, som er blevet lavet i 2007, 2011 og 2016, viser bl.a. den generelle idrætsdeltagelse i befolkningen (7 år+) og herunder i hvilket regi, befolkningen dyrker idrætsaktiviteten (forening, privat, kommercielt m.m.).

Status på danskernes idrætsdeltagelse

Idrætsdeltagelsen (både sport og motion) i Danmark har været støt stigende siden 1964 og nåede et foreløbigt højdepunkt i 2011 med 86 % for børn (7-15 år) og 64 % for voksne (16+ år). Danskernes (7 år+) samlede idrætsdeltagelse var 66 %, og foreningsaktiviteten var 46 %¹.

I 2016 var den generelle idrætsdeltagelse faldet en smule til henholdsvis 83 % for børn og 61 % for voksne. Den samlede idrætsdeltagelse (7 år+) var 64 %, og foreningsaktiviteten var 44 %².

Tabel 1 viser den konkrete andel af befolkningen, som var idrætsaktive i 2011 og 2016. Andelen af foreningsaktive børn markeret med * er højere end andelen, som er idrætsaktive både i 2011 og 2016. Forskellen skyldes, at der er stillet forskellige spørgsmål, hvor foreningsdeltagelsen er baseret på det, respondenterne har 'dyrket inden for det seneste år', mens idrætsdeltagelsen er baseret på, om respondenterne 'dyrker sport eller motion for tiden'.

Tabel 1. Danskernes idrætsdeltagelse i 2011 og 2016 ud fra befolkningstal (kilde: Idrættens Analyseinstitut, 2018)

		Idan: 2011-tal	
	Befolkning i alt	Andel idrætsaktive i %	Andel foreningsaktive i %
Børn (7-15 år)	606.036	85,5	85,6*
Voksne (16 år+)	4.520.136	63,7	40,6
Alle (7 år+)	5.126.172	66,2	45,9

		Idan: 2016-tal i %	
	Befolkning i alt	Andel idrætsaktive i %	Andel foreningsaktive i %
Børn (7-15 år)	603.890	82,5	85,5*
Voksne (16 år+)	4.677.850	61,3	38,5
Alle (7 år+)	5.281.740	63,7	43,9

Social ulighed i danskernes idrætsdeltagelse

Idrætten har en social slagside, som viser sig, når man deler befolkningens idrætsdeltagelse op efter uddannelses- og hovedbeskæftigelsesniveau (voksne over 16 år). Hvor 69 % af funktionærer og 63 % af de selvstændige er idræts- og motionsaktive, er blot 17 % af ledige kontanthjælpsmodtagere idrætsaktive. Samme mønster viser sig, hvis man kigger på uddannelseslængde, hvor 72 % med en lang videregående

¹ Danskernes motions- og sportsvaner 2011, Laub, 2013

² Danskernes motions- og sportsvaner 2016, Pilgaard og Rask, 2018

uddannelse er idrætsaktive imod 47 % med en grundskoleuddannelse som højeste uddannelse.

Side 6

Børns (7-15 år) idrætsvaner er i høj grad påvirket af forældrenes idrætsvaner og sociale forhold. Hvis ingen andre i familien dyrker sport eller motion, er blot 57 % af børnene selv idrætsaktive. Har børnene idrætsaktive forældre, er andelen 85 %. Forældrenes etnicitet spiller også en rolle ift. børnenes idrætsdeltagelse, hvor børn med begge forældre født i lande uden for Europa har en væsentlig lavere deltagelse (61 %) end børn, hvis forældre er født i Danmark (84 %). Desuden spiller forældrenes beskæftigelse også ind på børnenes idrætsdeltagelse, hvor børn af forældre, der ikke er på arbejdsmarkedet, har en lavere idrætsdeltagelse (60 %) end børn, hvis forældre er i arbejde (85 %)³.

I et forebyggelsesperspektiv, hvis flere borgere skal være idrætsaktive, er det således relevant at fokusere særligt på de grupper af voksne borgere, som står uden for arbejdsmarkedet, som har den korteste uddannelse, og som har anden etnisk oprindelse end dansk samt deres børn.

³ Danskernes motions- og sportsvaner 2016, Pilgaard & Rask, 2018

4. anbefalinger og nye regeringsinitiativer

Side 7

Arbejdsgruppe under Sundheds- og Ældreministeriet

Arbejdsgruppen var sammensat af repræsentanter fra følgende ministerområder samt eksterne parter: Sundheds- og Ældreministeriet (formand), Kulturministeriet, DIF, DGI, Dansk Firmaidrætsforbund (DFIF), Lægeforeningen, Danske Fysioterapeuter, Danske Regioner, KL, Roskilde Kommune, Kerteminde Kommune, Danske Patienter, Danske Handicaporganisationer og Ældresagen. Se bilag 1.

Det er arbejdsgruppens overordnede vurdering, at der er gode muligheder for at styrke sundheden gennem øget idrætsdeltagelse og også en række gode eksempler at lade sig inspirere af.

Arbejdsgruppen anbefaler, at kommuner og regioner i samarbejde med foreninger aktivt udvikler løsninger for, at sundhedsprofessionelle på sygehuse, i kommuner og i almen praksis systematisk kan guide og støtte borgere til idrætsaktiviteter som en del af et forebyggende tilbud eller behandling. Tilsvarende anbefales, at idrætsorganisationerne og andre relevante aktører udvikler aktiviteter, der kan imødekomme behov hos fysisk inaktive målgrupper og patienter, så en større del af borgere fra disse målgrupper kan blive fysisk aktive.

Indsatser, der kan understøtte idrætsdeltagelsen hos særlige målgrupper

Arbejdsgruppen peger i forlængelse heraf på en række anbefalinger, der retter sig mod forskellige aktører i og uden for sundhedsvæsenet, og handler om, hvordan aktørerne med udgangspunkt i eksisterende gode erfaringer på området, bedst muligt kan understøtte, at flere danskere bliver fysisk aktive. Arbejdsgruppen fremhæver i den forbindelse, at fysisk aktivitet bør forstås i bred forstand og kan foregå enten i foreningsregi, kommunalt regi i en idrætsforening eller anden forening der arbejder med fysisk aktivitet, privat regi fx fitnesscentre eller gennem selvorganiserede aktiviteter.

Konkret anbefaler arbejdsgruppen, at:

- foreninger i samarbejde med kommuner etablerer et overblik over lokalområdets aktivitetstilbud målrettet grupper med særlige behov,
- kommuner og foreninger, i samarbejde med borgerne udvikler særlige aktiviteter, der kan imødekomme behov hos de særligt inaktive målgrupper, herunder børn og voksne med funktionsnedsættelse, ældre borgere, borgere med kroniske lidelser og borgere med psykiske lidelser,
- kommuner i samarbejde med foreninger iværksætter rekrutteringsindsatser til idrætsaktiviteter målrettet fysisk inaktive målgrupper,
- kommuners vejledning af borgere foretages på baggrund af en vurdering af borgerens funktionsevne, helbredsforhold og egne ønsker og motivation på området, og at kommuner anlægger et helhedsorienteret perspektiv i tilrettelæggelsen af indsatser, der skal bidrage til at gøre den enkelte borger mere fysisk aktiv, herunder fx medtænker, at borgere kan modtage økonomisk støtte til finansiering af blandt andet kontingent og transport til og fra idrætsaktiviteten,
- kommuner, regioner og foreninger udvikler og afprøver samarbejdsmodeller, hvor der samarbejdes om at koordinere indsatser, der skal sikre systematisk henvisning af borgere fra sundhedsvæsenet til idrætsaktiviteter i foreninger, der tilbyder fysisk aktivitet til borgerne,

- de kommunale sundhedshuse har fokus på at samarbejde med lokale foreninger om at rekruttere, facilitere og guide til lokale idrætsaktiviteter. Det kan i forlængelse heraf indgå som et tildelingskriterium i forbindelse med den årlige fordeling af midler til læge- og sundhedshuse, at det vurderes positivt, at tilrettelæggelsen af aktiviteter i sundhedshusene også indebærer et fokus på samarbejde med lokale idrætsaktører,
- arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner, boligforeninger mv. iværksætter indsatser, der kan fremme fysisk aktivitet hos inaktive borgere med udgangspunkt i de eksisterende fællesskaber,
- foreninger og kommuner samarbejder om adgang til faciliteter i lokalområdet i forbindelse med aktiviteter målrettet særligt fysisk inaktive målgrupper, og at kommuner og foreninger iværksætter indsatser, der fremmer borgeres mulighed generelt for at være fysisk aktive i det lokale uderum, og at
- kommuner og regioner anvender data bl.a. fra sundhedsprofilerne til at målrette indsatser, og at konkrete initiativer iværksæt i kommuner, foreninger og regioner så vidt muligt monitoreres og evalueres med henblik på dokumentation af effekt.

”Motion og fællesskab på recept” - bedre sammenhæng mellem sundhedsvæsenet og foreningslivet

Arbejdsgruppen anbefaler, at foreninger, herunder idrætsforeninger i samarbejde med udvalgte kommuner og regioner, inden for en national ramme, gennemfører fokuserede projekter, der afprøver og udvikler veje til, at sundhedsvæsenet i højere grad kan benytte lokale idrætsaktiviteter i forbindelse med forebyggelse og behandling af sygdom. Det skal afprøves, hvordan et øget samarbejde med lokale idrætsaktiviteter kan indgå som en af flere måder til at få fysisk inaktive borgere til at blive fysisk aktive og herigennem opnå en forbedret sundhedstilstand.

Arbejdsgruppen anbefaler, at projekterne bygger på læring fra eksisterende nationale og internationale erfaringer med motion på recept og er inspireret af ovenstående generelle anbefalinger til at fremme fysisk aktivitet for inaktive borgere, men med et særskilt fokus på, hvordan der kan sikres et stærkt samarbejde mellem sundhedsprofessionelle i det kommunale og regionale sundhedsvæsen og lokale idrætsaktører.

Der vil i projekterne fokuseres særligt på følgende to målgrupper:

- 1) Borgere, hvor det at blive fysisk aktiv kan bidrage væsentligt til at forebygge udvikling af sygdom, og hvor borgeren har særlige udfordringer i forhold til at være idrætsaktiv. Det kan fx være, borgere med svær overvægt, borgere med dårligt mentalt helbred eller borgere, der vurderes i særlig risiko for udvikling af livsstilsrelaterede sygdomme.
- 2) Borgere, der vil have gavn af at blive fysisk aktive som en del af opfølgningen på et behandlings- og rehabiliteringsforløb i regionalt eller kommunalt regi. Det kan fx være borgere med hjertekarsygdomme, type-2-diabetes, KOL, kræft og muskelskeletlidelser eller symptomer fra bevægeapparatet.

Der skal i projekterne afprøves nye samarbejdsmodeller mellem kommuner, regioner og foreninger, og blandt andet afprøves, hvordan det sikres, at sundhedsprofessionelle på sygehuse, i almen praksis, hos kommunale sundhedshuse mv. har kendskab til idrætsaktiviteter i lokalområdet og guider borgere til aktiviteter ud fra den enkelte borgers sundhedstilstand, motivation og interesse.

Idrætsorganisationerne vil oprette og udvikle relevante aktiviteter målrettet de nævnte målgrupper og sikre de rette ressourcer i foreningerne.

Side 9

Konceptet foreslås gennemført i interesserede kommuner, idet der kan være særlige muligheder i DGI/DIF's visionskommuner, hvor der i forvejen er politisk opbakning til at arbejde på tværs af kommunens forvaltninger for at fremme borgernes motion og -idrætsforeningsdeltagelse. Det anbefales, at der nedsættes en styregruppe i forbindelse med deltagelse fra de relevante faglige organisationer, herunder fx KL, Danske Regioner, PLO og patientorganisationer med henblik på at sikre, at relevante perspektiver løbende inddrages.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der i projekterne lægges vægt på, at indsatserne forankres og tilpasses lokalt for at øge sandsynlighed for ordningens bæredygtighed efter endt projektperiode. Det anbefales derudover, at der i projektperioden skal gennemføres systematisk dokumentation og indsamling af erfaringer fra projekterne.

Det anbefales endvidere, at der opstilles en række succeskriterier for indsatserne, der blandt andet omhandler, at flere borgere inden for målgrupperne bliver fysisk aktive og fastholder en fysisk aktiv livsstil, at samarbejde mellem kommuner, regioner og foreninger styrkes, at sundhedsprofessionelle i kommuner og regioner i højere grad henviser til idrætsaktiviteter og at borgere oplever en forbedring i selvoplevede helbred, herunder oplever at være en del af et fællesskab.

Arbejdsgruppe under Beskæftigelsesministeriet

Arbejdsgruppen har været sammensat af repræsentanter fra Beskæftigelsesministeriet (formand), Udlændinge- og Integrationsministeriet, Børne- og Socialministeriet, DIF, DGI, Dansk Firmaidrætsforbund, KL, DA, LO og Danske Handicaporganisationer.

Arbejdsgruppens arbejde har taget udgangspunkt i, hvorledes idræt, motion og bevægelse – herunder i regi af foreningslivet – kan bidrage til at øge beskæftigelsen og fremme integrationen. Arbejdsgruppen har endvidere haft fokus på et inklusionsperspektiv, hvor idræt kan bidrage til at øge den generelle jobparathed og tilknytning til arbejdsmarkedet til særlig gavn for nogle af de grupper af unge og voksne borgere, som er underrepræsenterede i idræts- og foreningslivet, og der står uden for mange af samfundets fællesskaber i øvrigt.

Overordnet har arbejdsgruppens gennemgang og analyser vist følgende:

- At der inden for de eksisterende lovgivningsmæssige rammer er gode muligheder for, at kommunerne kan anvende idræt og foreningsliv som led i beskæftigelses- og integrationsindsatsen for ledige og udsatte grupper.
- At motion og idræt på tværs af målgrupper generelt forebygger dårligt helbred, giver større selvtillid og livsduelighed, og at motion, herunder særligt i foreningsregi, kan være forbundet med fællesskaber, bedre livskvalitet og mental sundhed.
- At der ikke er egentlig viden om effekten af idræt og motion for målgruppen af ledige og udsatte grupper i øvrigt i forhold til arbejdsmarkedstilknytningen.

- At viden peger på, at der er positive effekter af idræt for gruppen af beskæftigede.
- At der lokalt er igangsat en lang række af projekter og initiativer, som bl.a. kombinerer motion og beskæftigelsesindsatser for gruppen af ledige og socialt udsatte borgere, og at der for en dels vedkommende er positive erfaringer hermed.

På den baggrund har arbejdsgruppen formuleret 6 anbefalinger, som med udgangspunkt i en beskæftigelses- og integrationsrettet tilgangsvinkel vurderes at kunne bidrage til at understøtte regeringens målsætning om at øge idrætsdeltagelsen blandt befolkningen og samtidig øge tilknytningen til arbejdsmarkedet.

Anbefaling 1 Fokus på muligheder for inddragelse af idræt og motion i beskæftigelses- og integrationsindsatsen

Med udgangspunkt i en række gode eksempler ser arbejdsgruppen et potentiale i at inddrage idræts- og motionstilbud som et supplement til den øvrige beskæftigelses- og integrationsindsats. Mulighederne findes inden for den gældende lovgivning, men det er arbejdsgruppens vurdering, at disse tilbud og indsatser kan anvendes mere målrettet.

Der kan derfor med fordel sættes ekstra fokus på at styrke informationen til sagsbehandlere i kommuner og jobcentre og ledige m.fl. om idrætsforeningers tilbud samt de eksisterende muligheder for brug af idræts- og motionstilbud i beskæftigelses- og integrationsindsatsen. Dette leder frem til følgende anbefaling.

Følgende initiativer kan bl.a. understøtte arbejdsgruppens anbefaling:

- De gode cases, som indgår i arbejdsgruppens best-practice-katalog, bliver lagt på de relevante myndigheders hjemmesider og øvrige kommunikationsplatforme til inspiration for andre. Derudover kan arbejdsgruppens rapport og anbefalinger deles i relevante fora som netværksmøder, konferencer mv.
- Jobcentrene orienteres af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering om de muligheder for inddragelse af idræt og motion i beskæftigelses- og integrationsindsatsen, der findes inden for rammerne af den nuværende lovgivning.
- Der opfordres til, at man lokalt afholder en årlig 'Idrættens dag', hvor alle borgere (herunder ledige) får mulighed for at prøve kræfter med det lokale foreningslivs kvaliteter. Den årlige dag skal skabe synlighed lokalt om foreningslivet i samarbejde med kommunen, lokale aktører mv.

Anbefaling 2 Systematisk Erfarings- og vidensopsamling om beskæftigelsesmulighederne ved at inddrage idræt i beskæftigelses- og integrationsindsatsen

Arbejdsgruppen har kendskab til en række konkrete projekter og initiativer, hvor idræt og motion på forskellig vis har bidraget positivt i forhold til at hjælpe ledige videre på deres vej mod beskæftigelse. Arbejdsgruppens gennemgang har samtidig vist, at der ofte er tale om enkeltstående indsatser i kommuner.

Gennemgangen har også vist, at der er meget sparsom viden om perspektiverne i at inddrage idræt og motion i indsatsen over for de ledige. Der mangler således dels en systematisk videns- og erfaringsopsamling fra konkrete projekter og initia-

tiver, dels viden om beskæftigelsesmulighederne for ledige ved motion og bevægelse som del af beskæftigelses- og integrationsindsatsen.

Side 11

Arbejdsgruppen vurderer derfor, at der er behov for, at erfaringer og viden fra konkrete projekter opsamles, så flere kan lade sig inspirere, og at der samtidig skabes et bedre vidensgrundlag for, hvad der virker. Følgende initiativ vil kunne understøtte arbejdsgruppens anbefaling:

- Der kan igangsættes et review af de forskellige indsatser, der inddrager idræts- og motionstilbud i forbindelse med beskæftigelses- og integrationsindsatsen, herunder i regi af foreningerne. Reviewet skal medvirke til, at der indsamles viden om, hvorvidt indsatser, der indeholder idræt og motion, forbedrer mulighederne for at komme i beskæftigelse.
- Der bør fremadrettet i forbindelse med nye projekter, der involverer en kobling mellem idræt og motion og beskæftigelses- og integrationsindsatsen, være fokus på, at projekternes resultater kan evalueres.

Anbefaling 3 Indvandrer- og flygtninges muligheder for beskæftigelse og integration via idræts- og foreningsliv, herunder med særlig fokus på piger og kvinder

Arbejdsgruppens gennemgang af viden om idræt og motion for udsatte grupper, hvor der bl.a. ses på etniske minoriteters tilknytning til arbejdsmarkedet og repræsentation i idræts- og foreningslivet har vist, at etniske minoriteter generelt har en ringere tilknytning til arbejdsmarkedet sammenlignet med etniske danskere. Dette er særlig udtalt for kvinder med etnisk minoritetsbaggrund, som har en markant ringere tilknytning til arbejdsmarkedet end mænd med etnisk minoritetsbaggrund, ligesom piger med etnisk minoritetsbaggrund er underrepræsenteret i idræts- og foreningslivet – både i forhold til etnisk danske børn og i forhold til drenge med etnisk minoritetsbaggrund.

Med dette udgangspunkt vurderer arbejdsgruppen, at der bør være særlig fokus på at inkludere gruppen af flygtninge- og indvandrere i idræts- og foreningslivet. Det er endvidere arbejdsgruppens vurdering, at flygtninge og indvandrere bør inkluderes i det eksisterende foreningsliv, hvor de også møder borgere med dansk herkomst, fremfor foreningsaktiviteter, hvor deltagerne udelukkende har etnisk minoritetsbaggrund.

Arbejdsgruppen vurderer, at idræt og motion via foreningslivet vil kunne bidrage til at forbedre integrationen for etniske minoriteter generelt, herunder især målgruppen af kvinder og piger med etnisk minoritetsbaggrund. Med en målrettet indsats centreret omkring motion og bevægelse vurderes denne målgruppe at kunne komme tættere på arbejdsmarkedet, ligesom repræsentationen af piger med etnisk minoritetsbaggrund vil kunne forbedres med det mere langsigtede mål at forebygge ledighed og styrke tilknytningen til arbejdsmarkedet.

I forhold til flygtninge- og indvandrerbørn kan arbejdsgruppens anbefaling understøttes af følgende initiativer:

- Opsøgende indsats fra fx kommuner og foreninger for at tilskynde målgruppen – og herunder med et særligt fokus på piger fra målgruppen – til at afprøve/deltage i foreningsidræt med fokus på dialog i øjenhøjde, synlighed i børnenes lokalområde, grundig forældreinddragelse og samarbejde

med skole og fritidsordninger, så idræt kan afprøves i en for både børn og forældre kendt og tryk ramme

- Fastholdelse af målgruppen – herunder med et særligt fokus på pigerne – i foreningsidrætten, så frafald f.eks. grundet manglende forældreopbakning eller manglende viden hos forældre om, hvordan foreningslivet fungerer, undgås. Dette forudsætter et koordinerende samarbejde – fx mellem skole og foreninger.
- Samarbejde og partnerskaber mellem kommune, boligsociale aktører og foreningsidrætten lokalt, således at alle, der har berøring med målgruppen, har et fælles fokus og koordinerer indsatsen for at tilbyde og fastholde børnene med et særligt fokus på pigegruppen i foreningsidræt og andre evt. andre tilbud omkring fællesskab og bevægelse

Anbefalingen vedr. voksne flygtninge- og indvandrere, herunder med et særligt fokus på kvinder, kan understøttes af følgende initiativer:

- Samarbejde og koordination med kommunen, hvis der er tale om borgere i integrationsprogram – f.eks. om idræt og bevægelse til at forebygge eller opbygge styrke til at kunne varetage arbejdsfunktioner i forbindelse med virksomhedspraktik eller lignende
- Håndholdte indsatser, der skaber et fællesskab baseret på idræt og bevægelse for de etniske kvinder, samtidig med, at de hver især støttes, f.eks. via en mentor, i forhold til de generelle udfordringer, der forhindrer dem i aktivt at søge arbejde
- Vejledning og støtte til selv at opsøge et lokalt tilbud om foreningsidræt og længerevarende opfølgning med henblik på fastholdelse evt. via en ”buddy-ordning”, hvor man følges med én frivillig, der selv er aktiv i den ønskede idrætsforening
- Oplysning om sundhed, krop og velvære og fokus på opbyggelse af selvværd og selvtillid gennem nye idrætsvaner, kropskontrol m.v.

Anbefaling 4 Integration af internationale medarbejdere gennem idræts- og foreningslivet

Arbejdsgruppens gennemgang har bl.a. vist, at internationale medarbejdere i dag har vanskeligt ved at etablere sig i Danmark og blive en del af det danske samfund. I en sammenligning med 65 lande er Danmark blandt de dårligst placerede lande, når der måles på imødekommenhed, sproglige barrierer samt evnen til at få internationale medarbejdere til at føle sig velkomne og møde nye venner.

Arbejdsgruppen vurderer, at idræts- og foreningslivet – under forudsætning af tilstrækkelig kapacitet – kan bidrage som brobygger mellem den enkelte medarbejder og det danske arbejdsmarked.

På den baggrund kan arbejdsgruppens anbefaling bl.a. understøttes af følgende konkrete initiativer:

- Hjemmesider på engelsk om lokale idrætsklubber og dansk idræts- og foreningsliv, hvor information om lokale tilbud fremgår. I den forbindelse skal det undersøges, om der kan laves en generel information på lifeindenmark.dk (som er den engelske udgave af borger.dk).
- Fælles informationspjece fra lokale idrætsforeninger i områder med mange internationale medarbejdere

- Udbredelse af viden om dansk idræt og foreningsliv gennem International Citizen Service (ICS), f.eks. via pjecer og som en del af de ”velkomstpakker”, som eksisterer i dag med generel information om det danske samfund, herunder mulighederne for at dyrke motion i regi af foreningerne.

Anbefaling 5 Arbejdspladserne som omdrejningspunkt for bevægelse og motion

Arbejdsgruppens gennemgang af eksisterende forskning og viden har vist, at der generelt er positive effekter ved at dyrke motion for bl.a. personer i beskæftigelse. Dette gør sig gældende på tværs af fagområder, og om motion og bevægelse sker i-, i forlængelse af eller udenfor arbejdstiden. De positive effekter kommer bl.a. til udtryk ved bedre fysisk form og større velvære og tilfredshed blandt medarbejderne samt eventuelt mindskelse af smerter i muskler og led. Dette fører til lavere sygefravær og højere produktivitet blandt medarbejderne.

Anbefalingen kan ledsages af en informationsindsats til virksomheder og medarbejdere i hele landet, hvilket fx kan ske på relevante hjemmesider, herunder via arbejdsmarkedets parter, relevante offentlige myndigheder samt idrætsorganisationerne m.fl. Informationsindsatsen kan både være af mere generel karakter, men kan også målrettes forskellige brancher. Et eksempel herpå er ”Job og krop kampagnen” gennemført af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.

Følgende konkrete initiativer kan bl.a. understøtte arbejdspladsen som omdrejningspunkt for motion og bevægelse:

- Ledelsesfokus på medarbejdernes behov for generelt at være motionsaktive i hverdagen i henhold til Sundhedsstyrelsens anbefalinger, og særligt fokus på specifik forebyggende træning i forhold til arbejdsmiljøbelastningen på den pågældende virksomhed.
- Adgang til idrætsfaciliteter på arbejdspladsen, og mulighed for cykelparkeering og badefaciliteter.
- Etablering af motionshold, f.eks. løbeklubber m.v., som kan være drevet af medarbejderne
- Deltagelse i kampagner og events, hvor medarbejderne er sammen om at dyrke motion
- Nudging og fokus i det daglige arbejde på bevægelse, f.eks. at stå i stedet for at sidde, ”walk and talk”, tage trappen i stedet for elevatoren m.v.
- Samarbejde med det lokale foreningsliv, hvor der kan gøres opmærksom på idrætstilbud i kommunen, herunder særligt relevante idrætstilbud ift. arbejdsmiljøbelastningerne på den pågældende virksomhed.
- Sundhedsambassadører på virksomhederne, som kan udvikle og igangsætte sundhedsaktiviteter samt lytte til medarbejdernes ønsker og behov.

Anbefaling 6 Understøttelse af udsatte gruppers deltagelse i motion og idræt

Arbejdsgruppens gennemgang har bl.a. vist, at fællesskabsmålingen fra juni 2017 peger på, at 4 % af danskerne kæmper med så massive problemer, at de ikke oplever sig selv som en del af fællesskabet. De er socialt ekskluderet. Yderligere er 18 % i risikogruppen for at føle sig udenfor fællesskabet. Idet fællesskaber er afgørende for menneskers trivsel, velbefindende og identitet viser undersøgelsen en markant samfundsudfordring.

Anbefalingen kan fx tage udgangspunkt i følgende konkrete initiativer:

- Med satspuljeaftalen på børne- og socialområdet for 2018-2021 blev afsat 96,6 mio. kr. til Strategi for et stærkere civilsamfund.

Initiativet indeholder bl.a. en ansøgningspulje til samarbejder mellem kommuner, frivillige foreninger og frivilligcentre, der både skal bidrage til at realisere flere lokale innovative sociale løsninger, der sikrer, at færre står uden for lokale fællesskaber. Her vil nye projekter, der arbejder for at udsatte borgere kommer med i fællesskaber (fx gennem motion), vil med andre ord være i tråd med puljens formål, og vil kunne understøtte arbejdsgruppens anbefaling.

- Regeringen arbejder fortsat på, at lokale rammer i højere grad kan understøtte at udsatte og sårbare voksne kan være idrætsaktive. Dette kan eventuelt ske ved at udbrede allerede fungerende projekter og erfaringer eller at igangsætte en egentlig undersøgelse af de eksisterende lokale rammer, og hvorledes disse kan tilpasse eller ændres, som de i højere grad understøtte udsatte gruppes deltagelse i motion og idræt.

Arbejdsgruppe under Kulturministeriet

Den koordinerende arbejdsgruppe havde til formål at indsamle og vurdere initiativer, som kan fremme idrætsdeltagelsen og samtidig øge sundhed, beskæftigelse og integration i Danmark. Initiativerne skulle supplere de to specifikke arbejdsgrupper.

Arbejdsgruppen har været sammensat af repræsentanter fra Kulturministeriet (formand), Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet samt Børne- og Socialministeriet.

Der har været en række møder og dialog med de øvrige ressortområder, som ikke selv har været repræsenteret i arbejdsgrupperne. Formålet har været at identificere allerede eksisterende indsatser og lovgivningsmæssige rammer og evt. nye tiltag, der kan påvirke befolkningens idrætsdeltagelse og gøre flere aktive.

Initiativ: En indsats for de socialt udsatte

De socialt udsatte, som udgør ca. 4 % af den danske befolkning, er voksne, som har lav livstilfredshed, en oplevelse af at blive holdt udenfor i samfundet, en høj forekomst af psykisk sygdom og depressive symptomer, eksklusion fra arbejdsmarkedet samt alvorlige økonomiske afsavn og meget svært ved at indgå i samfundet på normal vis (misbrugere, hjemløse, psykisk sårbare m.fl.).

Med massive udfordringer har de socialt udsatte selvsagt meget svært ved at indgå i og prioritere "normale" idrætstilbud. Fælles for de mest socialt udsatte borgere er, at personer typisk har en række sammenfildrede årsager til deres "udsathed", hvilket gør udfordringerne svære at løse for en enkelt aktør.

Personer i risikogruppen eller gråzonen udgør ca. 18 % af den danske befolkning herunder deres børn, og har i et vist omfang sociale og helbredsmæssige problemer dog ikke i samme grad som de socialt udsatte. Gråzonen har mulighed for at kunne blive idrætsaktive, da de fortsat indgår i samfundet i stor grad. Gruppen kan være udfordret i enkelte sammenhænge i tilværelsen, måske udelukkende i nogle perioder og omfatter bl.a. personer med anden etnicitet end dansk, økonomisk vanske-

ligt stillede personer, personer med kort uddannelse eller svag tilknytning til arbejdsmarkedet).

Side 15

Målgruppen kan ofte med en lettere forebyggende indsats (fx kontingenttilskud, vejledning ift. tilbud og hjælp til transport) hjælpes til idrætsdeltagelse i ”normale” idrætsstilbud, og dermed kan man potentielt gøre en forskel for mange individer med færre midler sammenlignet med de socialt udsatte.

Gråzonen/risikogruppen er delvis dækket ind gennem de nuværende støttestrukturer til idrætten, dels via udlodningsloven herunder ’Bevæg dig for livet’ men særligt folkeoplysningsloven og servicelovens § 18, da de personer har mulighed for at indgå i de eksisterende idrætsstilbud, om end det kan være meget svært for personer i gråzonen at prioritere idræt.

Indsatser for målgruppen har også forholdsvist gode muligheder for at opnå forskellige former for fondsstøtte m.m., da mange opfatter især børn og unge som støtteværdige.

På den baggrund vil Kulturministeriet give støtte til aktiviteter for socialt udsatte. På grund af målgruppens komplekse udfordringer, er det nødvendigt, at aktiviteterne skal laves i et samarbejde mellem relevante aktører, som hver især har særlige kompetencer ift. målgruppen. Det kunne være kommuner, organisationer, foreninger, private, forskere m.fl. Dernæst vil Kulturministeriet også støtte aktiviteter for udsatte børn og unge i risikogruppen.

Støtten gives til en gruppe af relevante aktører – ikke til én bestemt aktør. Intentionen er, at midlerne gives til at skabe idrætsaktivitet for målgruppen og samtidig forsøge at forbedre en eller flere af målgruppens samfundsudfordringer i et partnerskab. Kulturministeriet har øremærket ca. 7,3 mio. kr. af udlodningsmidlerne til idrætspolitiske initiativer til formålet.

Initiativ: En national strategi for esport

Esport udfordrer den gængse opfattelse af sport og idræt. Danmark er langt fremme, når det gælder professionel esport blandt andet med holdene Astralis, Heroic og North, som alle er førende inden for deres felt. Men også i forhold til foreningsfællesskaber spiller esport en stadig vigtigere rolle.

Esport har de seneste år været inde i en rivende udvikling. På globalt plan omsatte esport for ca. 700 mio. USD i 2017, og omsætningen forventes at stige til 1,5 mia. USD i 2020. Samtidig har esport opnået en fanbase på mere end 300 mio. fans verden over, hvilket svarer til fanbasen for professionel basket og ishockey.

Esport i foreningsregi har potentialitet til at samle unge, der fravælger de traditionelle sportsgrene, op i et fællesskab. Esport giver unge adgang til foreninger, hvor de kan mødes og interagere i en social, lærings-, beskæftigelses-, og bevægelsesmæssig kontekst.

Der udestår imidlertid en samlet strategisk ramme, der understøtter esportens mange potentialer både professionelt og på foreningsniveau, herunder hvordan der i endnu højere grad kan inddrages bevægelse og motion.

På den baggrund vil Erhvervsministeriet og Kulturministeriet igangsætte et arbejde med det formål at udarbejde en national strategi for esport. Udarbejdelse af en national strategi for esport skal ske gennem inddragelse af relevante aktører.

En national strategi skal understøtte og fremme esport bredt. Strategien kan blandt andet beskæftige sig med temaer som esportevents, foreningsliv, sundhed, nye forretningsmodeller, motion og fysisk aktivitet, uddannelse og digitalisering.

Side 16

Undervisningsministeriet

Fagligt netværk for det pædagogiske personale

Undervisningsministeriet vil gennemføre en netværksbaseret indsats målrettet mindre teams af idrætslærere, andre lærere, pædagoger og vejledere, som har en vejledende og understøttende rolle i forhold til implementering af bevægelse på de enkelte skoler. Et fagligt netværk, hvor deltagerne får mulighed at dele viden og gode erfaringer med det formål, at kvalificere deres indsatser, metoder og redskaber gennem faglig sparring ud fra forskning, konsulentbidrag mv.

Formålet er at understøtte lokale løsninger og kapacitetsopbygning gennem teambaseret kompetenceudvikling på de enkelte skoler.

Indsatsen vil ske over to år med to rul af netværksmøder i henholdsvis 2019 og 2020. Forslaget vil omfatte ca. 15-20 skoler pr. rul/år, samlet set forventes mellem 30-40 skoler at kunne deltage med mindre teams af 3-5 personer.

Initiativet vurderes at kunne gennemføres for 750.000 kr. i hhv. 2019 og i 2020. I alt 1,5 mio. kr. af Undervisningsministeriets forsøgs- og udviklingsmidler til initiativforslag om netværksbaseret kapacitetsopbygning i grundskolen.

Som led i indsatsen kan der med fordel udvikles et inspirationsmateriale på baggrund af input og eksempler fra netværkets deltagere og projektets samarbejdspartner. Hermed får skoler, som ikke har mulighed for at deltage i netværket ligeledes mulighed for at lade sig inspirere og udvikle egen praksis.

Teambaseret kompetenceudvikling i regi af netværk kunne med fordel ske i et samarbejde mellem UVM og fx KL, KUM, DLF og de centrale organisationer på idræts- og bevægelsesområdet (fx DGI, DIF, Dansk Skoleidræt, FIBL, KOSMOS).

Inddragelse af idræt i brugerportal på grundskoler i hele Danmark

Efter sommerferien i 2019 bliver en ny brugerportal taget i brug på alle grundskoler i hele DK. Det betyder, at den primære kommunikation i det daglige mellem skole og hjem tilgås via denne portal. DIF og DGI har foreslået, at idrætsforeninger bør, jf. Åben skole, indgå i denne portal, sådan at der skabes maksimal synlighed om idrætten i lokalsamfundet.

Undervisningsministeriet bakker op om intentionen, og vil tage kontakt til KL med henblik på yderlig drøftelse. En konkret løsning vedrørende it-systemet AULA skal drøftes med KL, da det er kommunerne, der indgår aftaler med leverandør og stiller de konkrete krav til systemunderstøttelse – herunder indhold og adgang.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet

Motionsevents på statens infrastruktur, herunder danske broer

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet vil gerne bakke op om disse arrangementer og allerede nu kan ansøges om brug af infrastruktur til bro-løb og andre events efter en konkret vurdering foretaget af vejmyndigheden. Transport-, Bygnings- og

Boligministeriet anbefaler derfor, at regeringen arbejder videre med, hvordan man kan fremme motionsevents på dele af den statslige infrastruktur.

Side 17

Udnyttelse af den danske nationale cykelstrategi

Den nationale cyklestrategi fra 2014 hviler på tre søjler, der hver indeholder en række konkrete initiativer, som skal understøtte og øge anvendelsen af cyklen som transportmiddel. Den første søjle – Hverdagscykling – vurderes at være relevant i sammenhæng med regeringens idrætsfremmeindsats.

I forhold til at fremme hverdagscykling har staten givet tilskud til kommunerne til etableringen af cykelstier og lignende faciliteter, men Transport-, Bygnings- og Boligministeriet vurderer, at der godt kan gøres mere for at tiltrække brugere til eksempelvis supercykelstier. Ministeriet bistår derfor gerne andre aktører med at udvikle en handlingsplan for så vidt angår idræts- og pendlercyklister (primært langdistance cyklister).

5. Eksisterende regeringens indsatser og politiske aftaler, som styrker det frie foreningsliv og idræt

Side 18

Som nævnt indledningsvis er der både en række lovgivningsfastsatte rammer for økonomisk støtte og en række konkrete indsatser, som generelt fremmer befolkningens deltagelse i idrætsaktiviteter. Disse rammer og indsatser er listet op nedenfor i regi af følgende ministerier: Kulturministeriet, Erhvervsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Børne- og Socialministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet, Skatteministeriet, Undervisningsministeriet og Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Kulturministeriet

Kulturministeriet har ressortansvaret for idræt. Idrætspolitikens hovedmål er at styrke idrætsområdet i hele dets mangfoldighed og finansieres primært af udlodningsmidler. Kulturministeriet sikrer gennem rammeaftaler med idrætsorganisationer og de selvejende institutioner på området⁴, at udlodningsmidlerne bliver brugt hensigtsmæssigt og i tråd med de idrætspolitiske aftaler.

Ny udlodningsaftale

Regeringen indgik i januar 2017 en ny aftale om fordelingen af de udlodningsmidler med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti, som hvert år tilføres fra overskuddet fra Danske Lotteri Spil A/S og Det Danske Klasselotteri A/S. I den nye aftale er foreningslivet, herunder idrætsorganisationerne blevet tilgodeset, således, at foreningerne fremadrettet er blevet garanteret et konkret beløb, der fremskrives med forbrugerprisindekset. Fordelingen af midler til bl.a. idrætsorganisationerne (modtagere i gruppe 1) vil kun påvirkes af udsving i udlodningsbeløbet, såfremt overskuddet fra Danske Lotteri Spil A/S og Klasselotteriet A/S falder i et omfang, som medfører, at der ikke er midler til de øvrige modtagere (gruppe 2 og 3). I 2018 modtager DIF således ca. 301 mio. kr., DGI ca. 280 mio. kr. og Firmaidrætten ca. 42 mio. kr.

Støtte til andre idrætsformål

En væsentlig del af Kulturministeriets andel af udlodningsmidlerne går også til andre idrætspolitiske formål. Midlerne udmøntes hvert forår på et aktstykke, der forelægges Folketingets Finansudvalg.

Af Kulturministeriets andel af udlodningsmidler til "andre idrætsformål" blev der i 2017 afsat 4,837 mio. kr. til idrætspolitiske initiativer, bl.a. projekter for idræt for sårbare grupper, herunder sårbare børn og unge, personer med handicaps mv. I 2018 blev der afsat 2,484 mio. kr. til idrætspolitiske initiativer, herunder bl.a. initiativer, der understøtter DIF's og DGI's vision Bevæg dig for livet.

Herudover er der forskellige konkrete idrætsprojekter, som er finansieret via udlodningsmidler eller satspuljemidler:

'Idræt for personer med særlige behov' 2015-2018

I satspuljeaftalen fra 2015 blev der afsat midler til at gennemføre initiativer for udsatte grupper/personer med særlige, sociale behov, som kan give disse person-

⁴ Team Danmark, Sport Event Denmark, Anti Doping Danmark, Lokale og Anlægsfonden samt Idrættens Analyseinstitut. Hertil kommer tilskud til en række organisationer fx Dansk Skoleidræt mv.

grupper mulighed for at dyrke idræt eller motion. Initiativerne udmøntes i regi af Idræt for Sindet (v. Dansk Arbejder Idrætsforbund), Ombold og Dansk Udsatte Idræt (v. Landsforeningen af VæreSteder). Der er afsat 11,34 mio. kr. i alt.

Side 19

'Idræt for udsatte' 2016-2019

Parterne bag den politiske stemmeaftale om idræt har afsat midler til idræt for udsatte, som er givet til en række landsdækkende almennyttige organisationer i civilsamfundet, der tilbyder idrætsaktiviteter for udsatte personer. Midlerne er gået til Broen Danmark, DFUNK, Game og Ombold. Der er afsat 6,0 mio. kr. i en 4-årig periode fra 2016-2019 af midlerne til de idrætspolitiske sigtelinjer.

Tilskud til Dansk Væresteds Idræt 2018-2020

I satspuljeaftalen for 2017 er der afsat midler til idrætsorganisationen Dansk Væresteds Idræt (IDVI) (nu Sport for Livet) med henblik på at udbyde idrætstilbud til socialt udsatte borgere. Der er afsat en bevilling på 2,2 mio. kr. årligt i perioden 2018-2020.

Erhvervsministeriet

Mere fleksible rammer for foreninger i byer

Med moderniseringen af planloven og naturbeskyttelsesloven fra juni 2017 har regeringen gennemført en række tiltag, der giver foreninger bedre muligheder for at tilpasse og forme byområder, så bevægelse og aktivitet understøttes:

- På havne får klubber, foreninger og institutioner mulighed for (uden ansøgning) at opføre eller udvide omklædningsfaciliteter, skure til opbevaring af fx kajaker eller fiskeudstyr, bålhytter, madpakkehytter, shelters, mv.
- Dispensationspraksis lempes ift. eksisterende virksomheder, der ønsker at opføre mindre anlæg fx en pavillon, tennisbane, swimmingpool eller et petanqueanlæg i tilknytning til eksisterende bebyggelse.

Balance mellem hensyn til natur og aktivitet

Uden for byerne er der med moderniseringen af planloven og naturbeskyttelsesloven fra juni 2017 gennemført en række tiltag, der giver nye muligheder for foreningslivet og sikrer, at foreningslivets interesser varetages i kommunernes planlægning:

- Planloven har fokus på at sikre og øge adgangen og tilgængeligheden til strandområder – herunder for natur- og friluftaktiviteter.
- Der er åbnet for, at overflødiggjorte bygninger i landzonen kan tages i brug til forenings- og fritidsformål.
- Når kommunerne skal udpege områder til Grønt Danmarkskort, skal de overveje, hvordan friluftslivet i den forbindelse kan styrkes.
- Hensynet til nationale idrætsanlæg er nævnt som eksempel på et nationalt kulturanlæg, der skal tages hensyn til i den kommunale planlægning.

Beskæftigelsesministeriet

Nye regler for fradrag for frivilligt ulønnet arbejde for dagpengemodtagere, efterlønsmodtagere m.fl.

Regeringen indgik den 26. august 2018 en aftale med S, DF og RV om nye regler for frivilligt arbejde, der indebærer, at det pr. 1. januar 2018 blev muligt at udføre frivilligt arbejde som bl.a. dagpengemodtager i flere timer om ugen. Derudover er definitionen af en frivillig forening ændret med input fra bl.a. idrætsforeningerne, således at definitionen bedre rummer de idrætsforeninger m.v., som reglerne er

tilsigtet at tilgodese. DGI er tillige indbudt til møde for at give input til den nye vejledning om de nye regler.

Side 20

Forskning i forholdet mellem arbejdsmiljø og en aktiv fritid

Beskæftigelsesministeren har som led i udmøntningen af midler fra første ansøgningsrunde 2018 til Arbejdsmiljøforskningsfonden bl.a. tildelt støtte til et forskningsprojekt om, hvorvidt høje fysiske arbejdskrav udgør en barriere for en fysisk aktiv fritid. Medarbejdere med høje fysiske arbejdskrav har behov for en fysisk aktiv fritid for at opretholde et godt helbred gennem et langt arbejdsliv, men mange personer med fysisk krævende arbejde er fysisk inaktive i fritiden. Formålet med forskningsprojektet, der gennemføres af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø og forventes afsluttet i efteråret 2020, er at undersøge om udvalgte høje fysiske arbejdskrav i arbejdet har betydning for en fysisk inaktiv fritid blandt kortuddannede jobgrupper. Projektet kan potentielt give en bedre balance mellem fysisk aktivitet i arbejde og fritid, hvilket er afgørende for at opretholde en god arbejdsevne livet igennem.

Udlændinge- og Integrationsministeriet

DIF Get2sport

Formålet med DIF Get2sport er at sikre, at flest mulig udsatte og sårbare børn og unge i de udsatte boligområder, hvoraf majoriteten har ikke-vestlig baggrund bliver aktive i foreningslivet og på den måde – profiterer af den sociale kapital (normer, netværk og tillid) et aktivt foreningsliv almindeligvis kaster af sig. DIF Get2Sport er i dag til stede i 16 kommuner, i 23 udsatte boligområder og 33 foreninger.

I satspuljeaftalen for 2018 blev der afsat 6 mio. kr. årligt i perioden 2018-2021 til at videreføre og udvide projektet med yderligere 14 kommuner frem mod 2021.

Venner Viser Vej

Projektet gennemføres af Røde Kors og løber i perioden 2016-2018. Projektets formål er at sikre, at alle flygtninge, der får opholdstilladelse i Danmark, får tilbudt en dansk ven i løbet af de første måneder efter ankomst til bopælskommunen. Gennem relationen til en ven støttes og motiveres flygtningen til at erhverve sig viden og færdigheder, der giver gode muligheder for at navigere i samfundet. Den frivillige ven kan bl.a. vejlede flygtningen om eksisterende fritidstilbud i lokalområdet, herunder om idræts- og foreningstilbud.

I satspuljeaftalen for 2016 blev der afsat i alt 12,5 mio. kr. i perioden 2016-2018.

Børne- og Socialministeriet

Civilsamfundsstrategi

Strategien for et stærkere civilsamfund er en del af satspuljeaftalen for 2018-2021. Den samlede strategi skal medvirke til at sikre, at civilsamfundet og det frivillige engagement står stærkt i alle egne af landet, og at den frivillige indsats i højere grad udbredes til alle samfundsgrupper.

Strategiens formål er således at understøtte, at flere borgere med et handicap, som er uden for arbejdsfællesskabet, og socialt udsatte børn og voksne, bliver aktive medborgere, der bidrager i deres lokalsamfund, fx gennem frivillighed. Endvidere er formålet, at færre bliver ensomme, og at flere ældre bliver en del af frivillige

fællesskaber. Startegien skal samtidig understøtte, at flere aktører på tværs af forskellige sektorer samarbejder om at gøre en forskel og bidrage til en bedre velfærd til gavn for borgerne.

Side 21

Af Frivillighedsundersøgelsen 2017 fremgår det, at 30 pct. af borgere uden for arbejdsmarkedet er frivillige. Det tilsvarende tal for den øvrige befolkningsgruppe er 42 pct. Der er således en stor gruppe borgere uden for arbejdsmarkedet, som ikke er en del af frivillige fællesskaber som frivillige. Undersøgelsen viser derudover, at 41 pct. af borgerne uden for arbejdsmarkedet gerne ville være frivillige, hvis de blev opfordret til det. Det afspejler et stort potentiale både for samfundet og borgere, der kan have gavn af at blive en del af frivillige fællesskaber ved at bidrage som aktive medborgere med de ressourcer, de har.

Strategien findes her: <http://socialministeriet.dk/media/19057/aftale-om-udmoentning-af-satspuljen-for-2018-2021.pdf>

Indsatser i dagtilbud

Fokus på krop og bevægelse i styrket pædagogisk læreplan:

Krop, sanser og bevægelse er et ud af seks temaer i den nye styrkede pædagogiske læreplan, som er en del af dagtilbudsaftalen, og som gælder for alle dagtilbud. Reglerne trådte i kraft 1. juli 2018. Læreplanen består dels af et fælles pædagogisk grundlag og dels af beskrivelser af indholdet i de seks temaer, herunder krop, sanser og bevægelse. De fælles elementer skal omsættes lokalt, så hvert dagtilbud arbejder ud fra en læreplan, der passer til netop deres børne- og forældregruppe. For tiden bliver der udarbejdet inspirationsmaterialer (forandringspakker – videoer, inspirationsforløb mv.), der skal understøtte praksis i at omsætte den styrkede pædagogiske læreplan – også ift. krop, sanser og bevægelse.

Det åbne dagtilbud handler bl.a. om idræt og bevægelse

Et andet element i dagtilbudsaftalen er, at der stilles krav om, at dagtilbuddet, i forbindelse med arbejdet med den pædagogiske læreplan, skal indtænke det omliggende lokalsamfund, herunder frivillige og idrætstilbud mv. i dagtilbuddets læringsmiljø. Dermed kommer større fokus på at inddrage forskellige kompetencer, miljøer og ressourcer, der understøtter børns bevægelse og interesse for idræt.

Sundheds- og Ældreministeriet

Rådgivning og anbefalinger om fremme af fysisk aktivitet i kommunerne

Sundhedsstyrelsen tilbyder løbende rådgivning og støtter kommunerne i deres arbejde med at fremme fysisk aktivitet. Sundhedsstyrelsen har blandt andet udgivet en forebyggelsespakke med anbefalinger, der skal understøtte kommunernes arbejde med at give borgere gode muligheder for at være fysisk aktive gennem hele livet og derved forebygge sygdom, bevare funktionsevnen og understøtte god trivsel. Forebyggelsespakken har anbefalinger om bl.a. skolernes samarbejde med foreningslivet.

Kampagnen "Get moving"

Sundhedsstyrelsens årlige kampagne "Get moving" har fokus på at fremme fysisk aktivitet hos 10 til 13-årige børn. Der formidles primært via film på Facebook, der skal oplyse forældre om, hvordan de støtter deres børn i at være fysisk aktive i hverdagen og leve op til Sundhedsstyrelsens anbefaling om at være fysisk aktiv 60

minutter hver dag. Kampagnen har haft sit nuværende udtryk og målgruppe siden 2015, men har eksisteret siden 2006.

Side 22

Skatteministeriet

Aftale om fordeling af spillehalsmidlerne

En politisk aftale af 30. november 2017 mellem regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og SF, sikrer en ny og permanent fordeling af spillehalsmidlerne til lokale, almennyttige foreninger og formål på 72,0 mio. kr. årligt. Formålet er at give midler til det lokale foreningsliv til at udføre lokale aktiviteter over hele landet. De almennyttige foreninger kan søge penge til aktiviteterne via deres hovedorganisationer.

Konkret vil der blive etableret otte puljer, som administreres af Dansk Ungdoms Fællesråd, Danmarks Idrætsforbund, DGI, Dansk Firmaidrætsforbund, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Friluftsrådet, Danske Handicap Organisationer og ISOBRO, som står for at udmønte pengene.

Undervisningsministeriet

Mere bevægelse i folkeskolen

Med folkeskolereformen blev der fra 2014 indført krav om 45 min. bevægelse hver dag og en obligatorisk prøve i idræt i 9. klasse. Begge tiltag har været med til at sætte øget fokus på bevægelse og idræt på skoleområdet.

Endvidere blev der indført krav til skolerne om at indgå et samarbejde med lokalrådets kultur-, folkeoplysnings-, idræts- og foreningsliv, kunst- og kulturskoler samt med lokale fritids- og klubtilbud i regi af Åben skole.

Kulturministeriet og Undervisningsministeriet i 2015-2018 har støttet 31 kommuner i deres arbejde med åben skole, heriblandt samarbejde med idrætsforeninger og udarbejder vejledningsmateriale, som vil blive frit tilgængeligt for alle landets kommuner.

Mere bevægelse på ungdomsuddannelserne

Med gymnasiereformen fra 2016 er idræt på stx og hf blevet styrket ved at gøre faget til prøvefag, hvilket har medvirket til at løfte faget fagligt og dermed også øge fagets mulighed for at medvirke til at motivere til fortsat fysisk aktivitet. Ligeledes blev der med erhvervsuddannelsesreformen indført, at skolerne skal tilrettelægge undervisningen i grundforløbet således, at den samlede undervisningstid omfatter motion og bevægelse i gennemsnitlig 45 minutter pr. undervisningsdag.

Kommissorium for tværministeriel koordinerende arbejdsgruppe om regeringsinitiativer til fremme af idrætsdeltagelsen

5. december 2017

Baggrund

Det fremgår af regeringsgrundlaget fra d. 27. november 2016, at:

”Regeringen vil arbejde for, at der fortsat er en meget stor del af befolkningen, der dyrker motion og idræt og er aktive i en forening – lige fra børn til seniorer. Regeringen deler DIF’s og DGI’s målsætninger om, at i 2025 skal 50 pct. af danskerne være medlem af en idrætsforening, og 75 pct. af befolkningen være idrætsaktive.”

Initiativet er en del af regeringsgrundlagets afsnit om at styrke det frie foreningsliv og idræt. ’Bevæg dig for livet’ har som målsætning, at 600.000 flere danskere end i dag skal dyrke idræt, og at 325.000 flere danskere end i dag skal være medlem af et forpligtende foreningsfællesskab i 2025. Regeringen ønsker at igangsætte en struktureret indsats, som har til formål at identificere og beskrive initiativer til fremme af idrætsdeltagelsen, sundhed, beskæftigelsen og integration i Danmark.

Danskerne er idrætsaktive – sammen og på egen hånd. Der er i Danmark gode udfoldelsesmuligheder, når det gælder idræt. Aktiv deltagelse i idræt og foreningsliv kan bidrage til øget sundhed og derudover styrke den enkelte borgers ressourcer og medborgerskab og dermed tilknytning til arbejdsmarkedet og resten af samfundet. Nogle grupper af unge og voksne borgere er underrepræsenterede i idræts- og foreningslivet. De samme grupper er ofte overrepræsenteret i sygdomsstatistikker, og mange står uden for eller har kun løsere tilknytning til arbejdsmarkedet og samfundet generelt (Idrættens Analyseinstitut 2016). I rapporten ’Danskernes motions- og sportsvaner 2016’ (Pilgaard og Rask, 2016) peges der således på, at det fremadrettet bl.a. handler om at skabe tilbud til personer på sygedagpenge, på førtidspension, på kontanthjælp, ufaglærte arbejdere, personer med ikke-europæisk herkomst samt i høj grad disse målgruppers børn.

Regeringen ønsker at bidrage til, at flere af de ovennævnte grupper af unge og voksne får bedre muligheder for at blive idrætsaktive og dermed kan få flere ressourcer, øget sundhed og større tilknytning til arbejdsmarkedet og resten af samfundet.

Der nedsættes på ovenstående baggrund en tværministeriel koordinerende arbejdsgruppe med følgende opgaver:

Arbejdsgruppens formål

Den koordinerende arbejdsgruppe har til formål at indsamle og vurdere initiativer, som kan fremme idrætsdeltagelsen og samtidig øge sundhed, beskæftigelse og integration i Danmark. Initiativerne leveres primært af de to specifikke arbejdsgrupper, som er nedsat på henholdsvis sundheds- og beskæftigelsesområdet. Den koordinerende arbejdsgruppe kan også komme med forslag og skal se på mulige initiativer inden for andre ressortområder.

Den koordinerende arbejdsgruppe skal også følge fremdriften i de to specifikke arbejdsgrupper og sørge for, at der igangsættes en proces omkring afholdelse af en konference i efteråret 2018.

Arbejdsgruppens leverancer

1. leverance.

Den koordinerende arbejdsgruppe skal vurdere hvilke konkrete initiativer, der skal indgå i et samlet forslag til regeringsindsatser inden for og på tværs af forskellige ressortministerier. Arbejdsgruppen skal vurdere initiativerne ud fra etiske overvejelser samt administrative og økonomiske konsekvenser, *jf. også nedenstående afsnit om økonomi.*

2. leverance.

Den koordinerende arbejdsgruppe igangsætter en proces til forberedelsen af en konference til afholdelse i efteråret 2018. Konferencen har til formål dels at give en status på DIF's og DGI's 'Bevæg dig for Livet' vision og aktørernes arbejde med idrætsfremme-tiltag, som bakker op om visionen.

De relevante ressortministerier, som deltager i den koordinerende arbejdsgruppe, vil bidrage til overordnet planlægning af konferencen, herunder bl.a. komme med forslag til deltagerliste og konkret indhold. Kulturministeriet forventer, at DIF og DGI vil bidrage til detailplanlægning og afholdelse af konferencen.

Kulturministeren vil være vært for konferencen.

Økonomi

1. Tværministeriel koordinerende arbejdsgruppe

Eventuelle initiativer afholdes inden for de respektive ministeriers eksisterende rammer.

2. Konference

Kulturministeriet forventer inden for egen ramme at afholde udgifter til konferencen, men Kulturministeriet forventer også, at DIF og DGI vil bidrage væsentligt både økonomisk og administrativt.

Arbejdsgruppens sammensætning

Arbejdsgruppen sammensættes af repræsentanter fra Kulturministeriet (formand), Finansministeriet, Erhvervsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Sundheds- og Ældreministeriet samt Børne- og Socialministeriet.

Arbejdsgruppen sekretariatsbetjenes af Kulturministeriet med bidrag fra relevante fagministerier. Arbejdsgruppen er dynamisk og kan efter behov inddrage øvrige ministerier, nedsætte mindre arbejdsgrupper og inddrage ekstern ekspertise – herunder idrætsorganisationer og andre relevante aktører – i arbejdet.

Proces for arbejdet

Kulturministeriet nedsætter arbejdsgruppen i umiddelbar forlængelse af godkendelse af KU. Arbejdsgruppen færdiggør sit arbejde senest ultimo juni 2018 mhp. forelæggelse for KU i medio august 2018, således at der i regeringen kan tages stilling til, om der som opfølgning på arbejdet skal fremsættes lovforslag primo 2019.

Konferencen afholdes i efteråret 2018.

Bilag 1 Afrapportering fra arbejdsgruppe - Sundheds- og Ældreministeriet

Bilag 2 Afrapportering fra arbejdsgruppe - Beskæftigelsesministeriet